

לְקַיִּים בְּהַ (ישעיה מב) אָנִי יי' הוּא שְׁמִי וְכְבוֹדִי לְאַחַר לֹא אֶתֵּן. וּמִנְלֵן דְּאַמַּת נִפְל עֲמָה, דְּכַתִּיב, (דניאל ח) וְתִשְׁלַף אֶמֶת אֶרְצָה. וּמֵאֵן דְּאוּמֵי קוּשְׁטָא, הוּא מְקַיִּים (תהלים פה) אֲמַת מִ"אַרְיָן תִּצְמַח, דְּאִיהוּ עֲמוּדָא דְּאַמְצָעִיתָא, דְּבִיהּ אִיהוּ קַיִימָא בְּנִינָא. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב בְּר"א אֱלֹהִים אֲתָ, וּלְבַתֵּר הַשְּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ.

בְּנִפְלִתָהּ, לְקַיִּים בְּהַ (ישעיה מב) אָנִי ה' הוּא שְׁמִי וְכְבוֹדִי לְאַחַר לֹא אֶתֵּן. וּמִנְלֵן לְנוּ שְׁאַמַּת נִפְל עֲמָה? שְׁכַתּוּב (דניאל ח) וְתִשְׁלַף אֶמֶת אֶרְצָה. וּמֵי שְׁנֹשְׁבַע אֶמֶת הוּא מְקַיִּים (תהלים פה) אֲמַת מִ"אַרְיָן תִּצְמַח. שְׁהוּא הַעֲמוּד הָאֲמְצָעִי שְׁבוּ הַבְּנִינֵן קַיִּים. זְהוּ שְׁכַתּוּב בְּר"א אֱלֹהִים אֲתָ, וְאַחַר כֶּף - הַשְּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ.

וּבְנִינֵן דְּשְׁבוּעָה, אִיהוּ בְּנִינָא דְּעֲלָמָא דָּא, לִית לִיהּ קַיִימָא בְּלֹא יִסּוּד, דְּכָר שְׁיֵשׁ בּוּ מְמֵשׁ. גְּדַר, שְׁהוּא עוֹלָם הַבָּא, עוֹלָה עַל גְּבִי שְׁבוּעָה, וְהוּא חָל עַל דְּכָר שְׁאִין בּוּ מְמֵשׁ, שְׁלֹא צְרִיכָה יִסּוּד לְעַמּוּד עֲלִיו, שְׁהוּא בְּרִית, שְׁבוּ תִשְׁמִישׁ הַמְּטָה. וּמִשּׁוּם כֶּף בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, הַעוֹלָם הַבָּא, שְׁבוּ תִקְנוּ כָּל נְדָרֵי, אֲסוּר בְּתִשְׁמִישׁ הַמְּטָה. שְׁם אוֹת בְּרִית, י' הִיא תַּג עַל סֵפֶר תּוֹרָה צְדִיק, כְּמוֹ שְׁבַארוּהָ, הַעוֹלָם הַבָּא אִין בּוּ לֹא אֲכִילָה וְלֹא שְׁתִּיָּה וְלֹא תִשְׁמִישׁ הַמְּטָה, אֲלֵא צְדִיקִים יוֹשְׁבִים וְעֵטְרוּתֵיהֶם בְּרִאשֵׁיהֶם.

וּמִשּׁוּם שְׁשְׁבוּעָה הִיא בְּנִינֵן שֶׁל הַעוֹלָם הַזֶּה, אִין לוֹ קַיִימָא לְלֹא יִסּוּד, דְּכָר שְׁיֵשׁ בּוּ מְמֵשׁ. גְּדַר, שְׁהוּא עוֹלָם הַבָּא, עוֹלָה עַל גְּבִי שְׁבוּעָה, וְהוּא חָל עַל דְּכָר שְׁאִין בּוּ מְמֵשׁ, שְׁלֹא צְרִיכָה יִסּוּד לְעַמּוּד עֲלִיו, שְׁהוּא בְּרִית, שְׁבוּ תִשְׁמִישׁ הַמְּטָה. וּמִשּׁוּם כֶּף בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, הַעוֹלָם הַבָּא, שְׁבוּ תִקְנוּ כָּל נְדָרֵי, אֲסוּר בְּתִשְׁמִישׁ הַמְּטָה. שְׁם אוֹת בְּרִית, י' הִיא תַּג עַל סֵפֶר תּוֹרָה צְדִיק, כְּמוֹ שְׁבַארוּהָ, הַעוֹלָם הַבָּא אִין בּוּ לֹא אֲכִילָה וְלֹא שְׁתִּיָּה וְלֹא תִשְׁמִישׁ הַמְּטָה, אֲלֵא צְדִיקִים יוֹשְׁבִים וְעֵטְרוּתֵיהֶם בְּרִאשֵׁיהֶם.

תִּמְנֵן אוֹת בְּרִית, י' אִיהִי תַּגָּא עַל סֵפֶר תּוֹרָה צְדִיק, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ הַעוֹלָם הַבָּא, אִין בּוּ, לֹא אֲכִילָה, וְלֹא שְׁתִּיָּה, וְלֹא תִשְׁמִישׁ הַמְּטָה, אֲלֵא צְדִיקִים יוֹשְׁבִים וְעֵטְרוּתֵיהֶם בְּרִאשֵׁיהֶם.

וּבְנִינֵן דְּלִית (ס"א דאית) שְׁמוּשׁ בְּעֲלָמָא דִּין בְּתַגָּא, אוּקְמוּהָ מְאִרֵי מִתְנִיתִין, כָּל הַמְּשִׁתְּמֵשׁ בְּתַגָּא חֲלָף. דְּתַגָּא לְתַמָּא, בְּעֲלָמָא דִּין אִיהִי. נִקּוּדָה שְׁמוּשָׁא דְּאַתּוּוֹן. אֲבָל בְּעֲלָמָא דְּאַתִּי, לִית שְׁמוּשָׁא בְּאַתּוּוֹן, וּבְגִין דָּא סֵפֶר תּוֹרָה לִית בִּיהּ נִקּוּדָה בְּאַתּוּוֹי, אֲלֵא תַּגָּא, וּבְגִין דָּא, מֵאֵן דְּמִשְׁתַּמֵּשׁ בְּסֵפֶר תּוֹרָה חֲלָף. וְהַכִּי, מֵאֵן דְּמִשְׁתַּמֵּשׁ בְּמִי שְׁשׁוּנָה הַלְכוּת, עֲלִיהּ אוּקְמוּהָ רַבְּנָן, דְּאַשְׁתַּמֵּשׁ בְּתַגָּא חֲלָף.

בְּאוּ כָּל רְאִשֵׁי הַיְשִׁיבוֹת וְהִשְׁתַּטְּחוּ לְפָנָיו וְאָמְרוּ, וְדַאי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְדַבֵּר בְּפִידָּה, וְלוֹ אֲנוּ מִשְׁתַּחֲוִים. וְאֲנוּ מְכִירִים

וּבְנִינֵן דְּלִית (ס"א דאית) שְׁמוּשׁ בְּעֲלָמָא דִּין בְּתַגָּא, אוּקְמוּהָ מְאִרֵי מִתְנִיתִין, כָּל הַמְּשִׁתְּמֵשׁ בְּתַגָּא חֲלָף. דְּתַגָּא לְתַמָּא, בְּעֲלָמָא דִּין אִיהִי. נִקּוּדָה שְׁמוּשָׁא דְּאַתּוּוֹן. אֲבָל בְּעֲלָמָא דְּאַתִּי, לִית שְׁמוּשָׁא בְּאַתּוּוֹן, וּבְגִין דָּא סֵפֶר תּוֹרָה לִית בִּיהּ נִקּוּדָה בְּאַתּוּוֹי, אֲלֵא תַּגָּא, וּבְגִין דָּא, מֵאֵן דְּמִשְׁתַּמֵּשׁ בְּסֵפֶר תּוֹרָה חֲלָף. וְהַכִּי, מֵאֵן דְּמִשְׁתַּמֵּשׁ בְּמִי שְׁשׁוּנָה הַלְכוּת, עֲלִיהּ אוּקְמוּהָ רַבְּנָן, דְּאַשְׁתַּמֵּשׁ בְּתַגָּא חֲלָף. אֲתוּ כְּלָהוּ מְאִרֵי מִתְיַבְתָּאן, וְאַשְׁתַּטְּחוּ קַמִּיהּ, וְאָמְרוּ וְדַאי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְלִיל בְּפוּמָהּ, וְלִיהּ אֲנָן סַגְדִּין. וְאֲנָן אֲשַׁתְּמוּדְעִין בְּמִלִּין אֲלִין, דְּלִית יְלוּד אִשָּׁה

בְּפוּמָהּ, וְלִיהּ אֲנָן סַגְדִּין. וְאֲנָן אֲשַׁתְּמוּדְעִין בְּמִלִּין אֲלִין, דְּלִית יְלוּד אִשָּׁה

בדברים הללו שאין ילוד אשה אחר פרט לה שיכול לדבר אותם. ודאי שהדברים הללו מעידים בה שאתה הוא שנאמר בו (במדבר יב) פה אל פה אדבר בו. אין לעכב את אליהו אליך, אלא לפי אמת הקדוש ברוך הוא שיוריד אותו אליך, מלא עשר ומלא סגלות אליך.

רועה הנאמן, עבד נאמן, אליך עבד עברי - (דברים טו) העניק תעניק לו. העניק - לו, תעניק - לבניו, בדברים הגנוזים הללו. ומגורך - גרנה של התורה שלך. ומיךך - בגרן ויקב הכתוב מדבר, כמו שבארו בעלי המשנה, בפסלת גרן ויקב הכתוב מדבר.

י"ב - "חוד, ק"דשה, ב"רכה של הקדוש ברוך הוא. וזו השכינה, שהיא ברכה של הקדוש ברוך הוא מימין, והיא קדשה משמאלו, והיא יחודו באמצע, וכה עולות אותיותיו של הקדוש ברוך הוא יב"ק. כמו זה הקב"ה בהשבון יב"ק.

ומי שהוא בק"י בהלכה שלו, שהיא השכינה - הקדוש ברוך הוא עמו, שבשכינה לא יזוז ממנו לעולם. שיש הלכה שהיא נערה שלה מצד של נער, ובגולה נאמר הלכה כפלוני. אבל ההלכה שלך, רועה הנאמן, היא שנאמר בה הלכה למשה מסיני. מפי הגבורה נתן לה הקדוש ברוך הוא את בתו.

ויבן על הלכות אחרות נאמר, (משלי לא) רבות בנות עשו חיל. על הלכה שלך נאמר, ואת עלית על כלנה. שהתגברת על כלם בגבורה. (שופטים ו) ה' עמך גבור חיל. נתקן (תחוק) בה והשלים בנין המלך, והוא בונה בנינו על פיך ועל ידך. אשריך!

אחרת בר מינה, יכיל למלא לון. ודאי מלין אליו, קא סהדין בה, דאנת הוא דאתמר ביה, (במדבר יב) פה אל פה אדבר בו. לית לעפכא לאליהו גבה, אלא לפייסא ליה לקודשא בריה הוא, לנחמא ליה לגבה, מליא עותרא, מלייא סגולות לגבה.

רעיא מהימנא, עבד נאמן, לגבה עבד עברי, (דברים טו) העניק תעניק לו. העניק ליה, תעניק לבנוי, במלין גניזין אלין. (דברים טו) ומגורך: גרנה של תורה דילך. ומיךך, בגרן ויקב קרא ממלל, כמה דאוקמוה מארי מתניתין, בפסולת גרן ויקב הכתוב מדבר.

י"ב: "חוד. ק"דשה. ב"רכה דקודשא בריה הוא. ודא שכנינתא, דאיהי ברכה, דקודשא בריה הוא, מימינא. ואיהי קדשה משמאליה. ואיהי יחודיה, באמצעיתא. וקודשא בריה הוא, הכי סלקין אתווי דיליה, יב"ק. פגוונא (דף קט"ז ע"ב) דא, הקדוש ברוך הוא: בהשבון יב"ק.

ומאן דאיהו בק"י בהלכה דיליה, דאיהי שכנינתא, קדשא בריה הוא עמיה. דבגינה לא יזוז מניה לעלם. דאית הלכה דאיהי נערה דילה, מסטרא דנער, ובגינה אתמר הלכה כפלוני. אבל הלכה דילך, רעיא מהימנא, איהי דאתמר בה, הלכה למשה מסיני, מפי הגבורה, יהיב לה קדשא בריה הוא, ברתא דיליה.

ובנין דא, על הלכות אחרנין אתמר, (משלי לא) רבות בנות עשו חיל. על הלכה דילך אתמר, ואת עלית על כלנה. דאתגברת על פלהו, בגבורה. (שופטים ו) יי' עמך גבור חיל. אתקין (פ"א אתתקפת) בה, ואשלים בנינא דמלכא, ואיהו בני בנייניה על פומך, ועל ידך, זפאה חולקך.

יכסה פניו ובשפתים יכסה רגליו ורגו.

לעתיד לבא, (שם ל) ולא יכנה עוד מוריד והיו עניף ראות את מוריד. שאתם בעולם הזה, שאין לכם קלפות ועורות, יש לכם רשות להסתכל בבני העולם, ולבני העולם (אין) יש רשות להסתכל בכם, ולכן עליכם נאמר שאתם חיים, ועולמכם הוא עולם החיים. אבל העולם השפל הוא עולם המתים, שכל אלהות של אמות העולם מבלעדי ה', כלם מתים.

אמר לו רבי שמעון, (המנוחה הקדושה) (רועה הנאמן), עם כל זה שאתה לא יכול להסתכל בבני העולם הבא בעינים ולא במלאכים, כל שכן בקדוש-ברוך הוא ושכינתו, אבל בעין השכל של לבך אתה רואה את כל בני העולם הבא, ובמלאכים ובקדוש ברוך הוא ושכינתו שמקיפים אותך. ומשום זה אמר שלמה, שכתוב בו (מלכים-א ה) ויחכם מפל האדם, (קהלת א) ולפי ראה הרבה חכמה ודעת.

אבל בנבואה אין רשות להסתכל בו (כל שכן) נביא בעין השכל, אלא בעינים, שהיא מראה וחזיון העינים. זהו שכתוב במראה אליו אתודע. ועוד בחזיון לילה - מראה ביום, חזיון בלילה. והכל בעינים, ולא בעין השכל של הלב. והעינים הן שני סרסורי הלב, ומשמשים שלו, והוא מלך ביניהם (אליהם), ולכן חכם עדיף מנביא. וכך הם שתי האזנים, שני שמשי הלב.

ומשום זה פרושה רבותינו, הלב רואה והלב שומע. ולא עוד, אלא שנאמר בלב, הלב מבין, הלב יודע. (שמות לא) ובלב כל חכם לב נתתי חכמה. הרי חכמה ותבונה

יכסה פניו ובשפתים יכסה רגליו ורגו. לעתיד לבא, (ישעיה ל) ולא יכנה עוד מוריד והיו עניף ראות את מוריד. דאתון בהאי עלמא, דלית לכון קליפין ועורין, אית לכון רשו לאסתפל לא בבני עלמא, ובני עלמא (ס"א לית) אית לון רשו לאסתפל לא בכו. ובגין דא, עלייכו אתמר דאתון חיון, ועלמא דלכון, עולם החיים. אבל עלמא שפלא, דא עולם המתים, דכל אלהות דאומין דעלמא, מבלעדי יי', פלהון מתים.

אמר ליה רבי שמעון, (בוצינא קדישא) (נ"א רענא מהימנא), עם כל דא, דאנת לא יכיל לאסתפל בבני עלמא דאתי בעינין, ולא במלאכיא, כל שכן בקודשא בריך הוא ובשכינתיה, אבל בעין השכל דלבך, את חזי בכלא בבני עלמא דאתי, ובמלאכין ובקודשא בריך הוא ושכינתיה. דסחרין לך. ובגין דא אמר שלמה, דכתיב ביה (מלכים א ה) ויחכם מפל האדם, (קהלת א) ולפי ראה הרבה חכמה ודעת.

אבל בנבואה, לית לכון רשו לאסתפל ביה (כל שכן) נביא בעין השכל, אלא בעינין, דאיהי מראה וחזיון דעינין, הדא הוא דכתיב, (במדבר יב) במראה אליו אתודע. ועוד בחזיון לילה, מראה ביממא, חזיון בלילה, וכלא בעינין, ולא בעין השכל דלבא. ועינין אינון תרי סרסורי דלבא, ומשמשי דיליה. ואיהו מלפא ביניהו (לנבייהו), ובגין דא, חכם עדיף מנביא. והכי הוא תרין אודנין, תרין שמשי דלבא.

ובגין דא אוקמוה רבנן, הלב רואה, והלב שומע. ולא עוד, אלא דאתמר בלב, הלב מבין, הלב יודע. (שמות לא) ובלב כל חכם לב נתתי חכמה. הרי חכמה ותבונה ודעת